



NIFRO

NYHETER

6:2020 - AUGUST

På forsiden: Det har vært en sommer med mange rakettoppskytninger. Avbildet her er oppskytningen av Ariane-5 den 15 august.
© ESA/ArianeSpace/CNES



NYTT FRA NIFRO

NIFRO HAR FLYTTET INN HOS KSAT PÅ SKØYEN

Fra september 2020 flyttet NIFRO inn hos KSAT i andre etasje ved Drammensveien 165. Vi ønsker medlemmer og andre hjertelig velkommen til å ta turen innom for en kopp kaffe og prat om romvirksomhet.

Ny post- og besøksadresse er:

*NIFRO C/O KSAT
Drammensveien 165
0277 Oslo*



NOMINASJONVINDUET FOR NIFRO PRISEN 2021 ER ÅPNET

NIFRO Prisen er NIFRO sin pris til den beste masteroppgaven innen romvirksomhet og romteknologi. Jakten på vinneren av NIFRO prisen 2021 har nå startet.

Prisen er på kr 20 000,- NOK, og har blitt delt ut siden 2013. Prisen deles ut i samarbeid med **NAROM** ved NIFRO sin årskonferanse som organiseres i februar hvert år, hvor vinneren også inviteres til å gi en kort presentasjon.

Nominasjonsvinduet er nå åpent til 31. oktober. Mer info finner du her: <https://nifro.no/nifro-prisen/>

ROMNYTT FRA NORGE



© FFI/ESA/ROCKKOSMOS/UTIAS/SFL

NORSAT-3 KLAR FOR OPPSKYTNING HØSTEN 2020

Den norske satellitten NORSAT-3 begynner å bli klar for oppskytning. Om bord er teknologi for å oppdage skip som aktivt prøver å ikke bli sett, og vil gjøre overvåking av norske havområder mye enklere for myndighetene. [NRK har dekket saken her.](#)

OVERSKRIFTER FRA MEDLEMMER:

- [Telenor deltar i den første "on-orbit service" operasjonen for en aktiv GEO satellitt.](#)
- [Universitetet i Bergen samler data fra tre GNSS systemer i en database.](#)
- [KSAT og NTNU annonserer samarbeid for HYPSONO satellitten](#)
- [KSAT og Astrocast inngår samarbeidsavtale for IoT satellitt nettverk](#)
- [Dynaspace får kommersialisering grant fra Innovasjon Norge](#)
- [VAKE presenterer ved Techstar Allied Space Accelerator Demo Day 16.09.20](#)

Har du nyheter relevant for norsk romsektor, gi oss gjerne et tips på nifro@nifro.no

ESA NYTT

NY RINGVIRKNINGSRAPPORT VISER STOR NYTTE AV ESA DELTAKELSE FOR NORSK ROMNÆRING

Norsk Romsenter har gitt ut en [ny rapport om ringvirkninger av norsk ESA deltakelse 2000- 2019](#).

Hovedresultatet av evalueringen er at den akkumulert forsinkede ringvirknings-faktoren er målt til 4,3 i perioden frem til og med 2019 (fra år 2000). Kort oppsummert, betyr dette at virksomhetene har hatt et ESA-generert salg på 430 % i tillegg til ESA-kontrakter og følgemidler til disse. NIFRO støtter Norsk Romsenter vurdering av at dette er et godt resultat.

Arbeidet med rapporten viste også at året 2020 lå an til å bli et meget bra år for mange av virksomhetene i undersøkelsen. Men så rammet Covid-19 krisen verden, og konsekvenser er svakere vekst og at hele bransjer er hardt rammet. Norsk Romsenter har derfor valgt og ikke presentere prognoser i årets ringvirkningrapport.

ESA VEDTAR NY PLAN FOR TEKNOLOGIUTVIKLING AKTIVITETER

Ved Industrial Policy Committee (IPC) legges føringene for ESAs industripolitikk. Ved neste IPC møte skal en ny Technology Development Element (TDE) plan vedtas. Dette er «masterplanen» som legger føringer for ESAs teknologi-utviklings aktiviteter.

TDE dekker teknologi utvikling i en tidlig fase med en lav Technology Readiness Level (TRL). Det er i alt 193 aktiviteter som da dekker hele ESA sitt virkeområde. Foreslått omfang er i overkant av 78 MEURO. En «fair» uttelling for norske aktører basert på Norges bidrag til ESA er da ca 1.8 ME i kontrakter.

2/3 deler av kontraktene planlegges satt ut i 2021 og 98 % foreslås lyst ut i åpen konkurranse. For mer info, kontakt IPC delegat Rune Eriksen ved norsk Romsenter.

SISTE NYTT OM «PREFERENTIAL CLAUSE» I ESA

Ifølge statistikken ført av ESA for andre kvartal 2020, hadde Norge en retur på 0.90. Det er en liten nedgang fra 0.91. ESA vil om noen uker legge fram en offisiell retur prognose for perioden som slutter i 2024 (syklusen er delt opp i fem års perioder). Dette legger føringer for hvilke tall som kan forventes å gjelde for en eventuell «preferential clause» politikk for neste periode og hvordan det vil treffe Norge. NIFRO følger saken.



© ESA. Etter å ha blitt utsatt på grunn av en tropisk storm, ble VEGA skutt opp den 3 september med en ny satellittdispenser med 53 småsatellitter.

NORSK ROMSENTER UTNEVNER NYE DELGATER TIL ESA

NRS har utnevnt nye delegater til ESA, som da blir kontaktpunkt for spørsmål knyttet til arbeidet i de forskjellige ESA komiteene.

- Arvid B Johannessen er ny hoved delegat for PB HME fra 1.8.20. Han har vært med-delegat en periode.
- Yngvild Linne Andalsvik starter som ny hoved delegat for SSA fra 1.8.20. Hun kommer fra Kartverket.
- Øystein Hellenen startet 1.8 for å jobbe som FOU koordinator. Han kommer fra FFI.
- Marianne Vinje Tantillo er blitt sektoransvarlig for ESA og internasjonalt samarbeid.

Mer info og kontaktinformasjon finnes på Romsentrets hjemmesider.



BELGIA ØNSKER ERIC MOREL DE WESTGAVER SOM NY ESA-SJEF

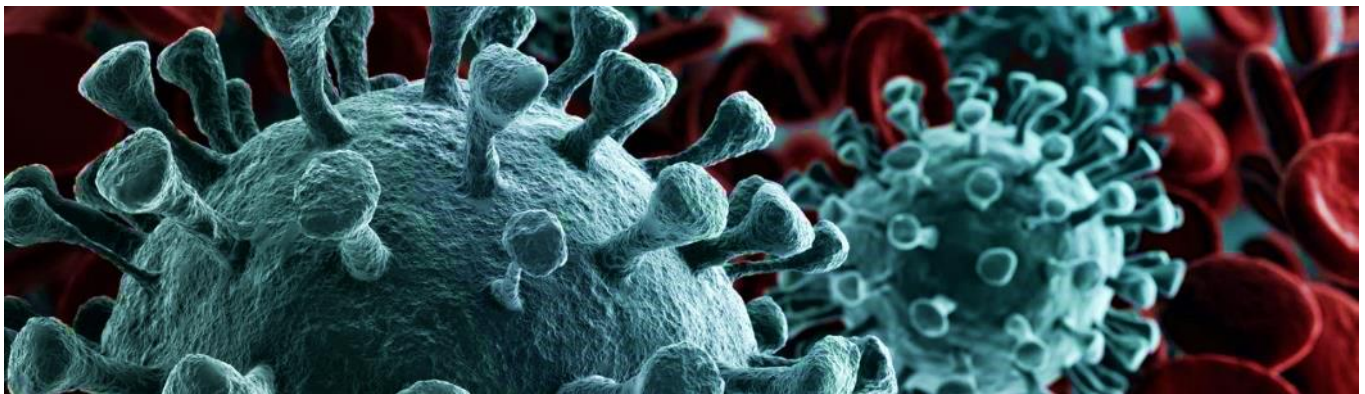
Jakten på ny ESA General Direktør er i gang, etter at Jan Woerner annonserte at han ikke vil søke en ny periode. [Belgiske myndigheter har nå offisielt uttalt at de støtter](#) kandidaturet til Eric Morel De Westgaver som ny ESA-sjef. Belgiske Morel de Westgaver er i dag [ESA Director for Industry, Procurement and Legal Services](#), og har fartstid i organisasjonen siden 1987.

EU NYTT

Regjeringen har enda ikke bekreftet hvilke EU-programmer Norge vil være med i. Dette vil senest bli klart i det norske statsbudsjettet 2021 som legges frem 7. oktober.

På tross av usikkerheten planlegger Innovasjon Norge og Forskningsrådet [lanserings konferanse for Horizon Europe](#) den 26 oktober. Det minnes i den anledning om at [Forskningsrådet har midler](#) som skal hjelpe norske bedrifter med søknader inn mot EU-programmer.

Jean-Jacques Tortora, direktøren for European Space Policy Institute (ESPI) har skrevet en kort oppsummering om EUs budsjett for romprogrammene som [kan leses her](#).

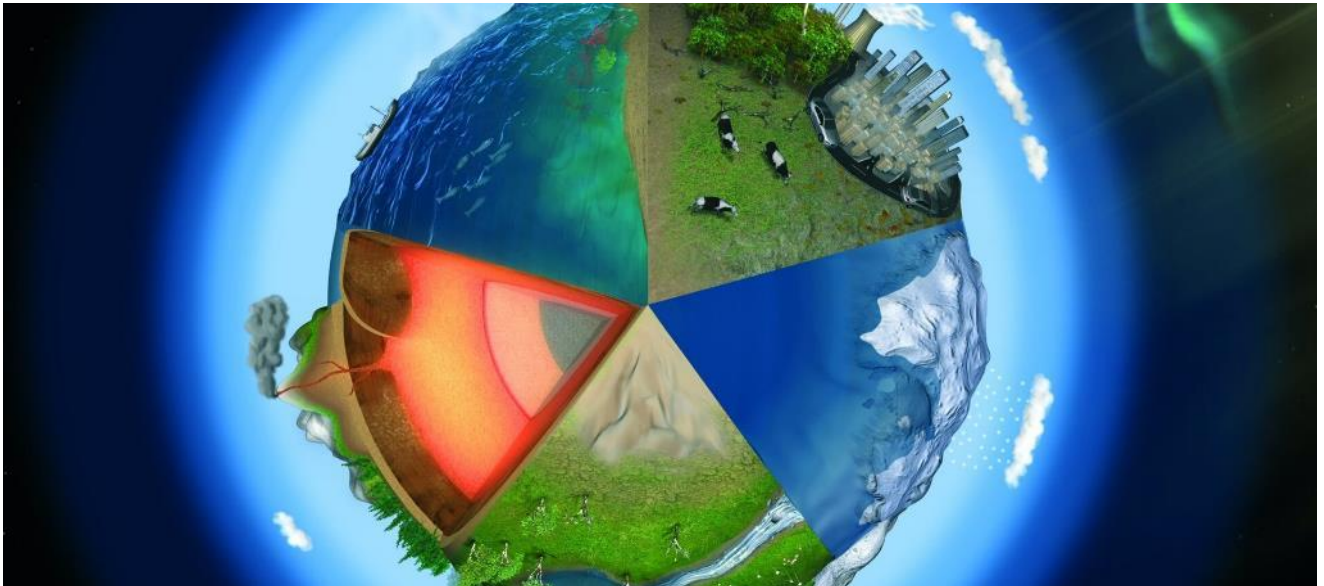


OECD PEKER PÅ INSTITUSJONELLE AKTØRER SOM KRITISKE FOR Å BEVARE INDUSTRIMASSEN GJENNOM COVID-19 KRISEN

OECD har gitt ut [ny rapport](#) som ser på hvordan covid-19 påvirker romsektoren. Konklusjonen kan oppsummeres i fire punkter:

1. Romvirksomhet er viktig for at et moderne samfunn skal fungere.
2. Veksten i romsektoren har lagt til rette for et historisk nivå av entreprenørskap og start-up aktiviteter.
3. Covid-19 er en betydelig utfordring for mange, spesielt SMBer og start-ups. Det er knyttet store kostnader til å starte et selskap i romsektoren. Derfor kan krisen skape en betydelig negativ effekt for romsektoren hvor de mindre aktørene som står for innovasjon, en betydelig del av den økonomiske veksten og arbeidsplasser vil forsvinne.
4. Myndigheter og institusjonelle aktører har en kritisk rolle i å sørge for industripolitikk, prosjekter og økonomiske midler som kan støtte mindre aktører gjennom krisen.

Dette er i tråd med hva NIFRO har spilt inn til norsk myndigheter, hvor vi har påpekt at nasjonale prosjekter og midler til R&D vil være viktig for å sysselsette norsk romnæring gjennom krisen.



INITATIV FOR Å UTVIKLE ROMBASERT TEKNOLOGI OG TJENESTER FOR ANDRE SEKTORER

Romsektoren er et verktøy for utvikling og vekst i andre sektorer. EU anslår nå at 10% av den europeiske økonomien er avhengig av satellitt data og signaler. En økt bevissthet rundt mulighetene knyttet til romsektoren har ført til en rekke initiativer som finansierer og støtter utviklingen av rom teknologi og tjenester som kan bidra i andre sektorer. Her har vi samlet et knippe åpne muligheter:

- ESA - [Space for Marine Energy](#) (frist 27.10.2020)
- ESA - [Space for Responsible Argitech](#)
- ESA - [Space for Property Technology](#)
- ESA - [Space and 5G converging Transport and Logistics:](#) (frist 15.12.2020)
- ESA - [Space for Plastic less society](#) (frist 27.10.2020)
- ESA- [Space for Path to Post-COVID recovery](#) (frist 10.09.2020)
- ESA – [Space for commodities](#) (frist 18.12.2020)
- ESA - [Space Based Service Application Addressing COVID-19 outbreak](#) (frist 10.09.2020):
- ESA - [Space Systems for Safety and Security](#) (frist 30.09 2020)
- ESA - [Space for Rail](#) (frist 31.12.2022)
- EU - [MyGalileoSolutionCompetition](#) (Frist 30.09.2020)
- EU - [MyGalileoDrone Competition.](#) (Frist 15.09.2020)
- EU og Council of European Geodetics Surveyors - [Geomatics on the move competition - EGNOS and GALILEO for Mapping](#) (Frist 16.10.2020)

Ikke dedikert til romvirksomhet, men det kan tenkes det er relevant

- Statens vegvesen: [Smart City Hackathon](#)

ROMNYHETER FRA RESTEN AV VERDEN

USA:

- USA har publisert den første «Space Force Doctrine». Med tittelen [«Spacepower»](#) identifiserer den tre ansvarsområder for Space Force: “preserve freedom of action, enable joined lethality and effectiveness and provide independent options”.
- [Space Force har presentert en teknologi plan](#) som presiserer behovet for å jobbe tett med industri for å sikre egenevner.
- Amerikanske [Federal Communications Commission](#) har godkjent forenklede regler for å lisensiere småsatellitter i USA.
- [En studie](#) bestilt av den amerikanske Kongressen har identifisert Department of Commerce som best egnet for å overse Space Traffic Management.

UK:

- Britiske myndigheter sendte tidligere i sommer ut på høring [forslag til en rekke forskrifter](#) knyttet til den nye nasjonale [romloven fra 2018](#), som skal regulere romvirksomhet innenfor britiske grenser. [Britisk industri oppfordrer](#) nå myndighetene til å lage et regelverk som øker konkurransedyktigheten til britisk industri og oppskytningsbaser.
- [UK har foreslått en FN resolusjon](#) for å starte en global diskusjon om hva som er ansvarlig oppførsel i rommet.

Tyskland (linker på tysk)

- Tyskland satser på mikro-launchere, og [DLR har annonsert 3 vinnere](#) av en micro-launcher konkurranse. Her vant Isar Aerospace technologies, Hylmpulse Technologies og Rocket Factory Augsburg 500 000 euro hver, og får i tillegg mulighet til å få støtte gjennom ESA's Commercial Space Transportation Services and Support Programme. Alle tre går nå videre i konkurransen om å utvikle en kommersiell mikro-launcher og premiepotten på 25millioner euro.
- Den tyske næringsorganisasjonen ([BDI](#)) [har lansert et strategidokument](#) som røft kan oversettes til «*En oppskytningsbase i Nordsjøen: Teknisk mulig, økonomisk og strategisk smart*» som argumenterer at tyske myndigheter bør bistå med midler for å få satt opp en kommersiell oppskytningsbase i Nordsjøen.

ARRANGEMENTER:

NIFRO ØNSKER VELKOMMEN TIL EN DIGITAL MINI-SERIE OM NORSK ROMVIRKSOMHET

Det er en spennende tid i norsk romsektor, men korona-krisen gjør det vanskelig å møtes fysisk for å snakke om utviklingen. Derfor lanserer NIFRO en digital mini-serie, hvor vi gjør korte dypdykk i temaer knytte til norsk romvirksomhet. Målet er å skape bevissthet om utviklingen i sektoren, fremme næringsutvikling og å stimulere til samarbeid.

De første tre seminarene i serien er nå lansert:



Seminar 1: Nye Prosjekter i norsk romsektor: status, planer og samarbeidsmuligheter

Torsdag 10. September fra 09.00 – 10.00, digital via zoom

Ved seminar-seriens første møte har NIFRO invitert Andøya Space, UiO og IFE til å fortelle mer om; Andøya Spaceport, Centre for Space Sensors and Systems og Halden Aerospace Lab. Vi har spurt om de kan gi en kort oversikt over status, planer og samarbeidsmuligheter. [Mer info her.](#)

Seminar 1 er nå fulltegnet. NIFRO medlemmer som ikke har fått billetter kan kontakte mari@nifro.no



Seminar 2: Norske småsatellitter: status, planer og samarbeidsmuligheter

Torsdag 1. Oktober 09.00- 10.15, digital via zoom.

Ved seriens andre seminar ser vi nærmere på norske småsatellitter. For å belyse temaet har vi invitert Forsvarets Forskningsinstitutt, Space Norway (TBC), NTNU og Norsk Romsenter til å fortelle mer om sine småsatellitter..

[Mer info og påmelding her.](#)



Seminar 3: Space Student: Norske studentmiljø og romvirksomhet

Torsdag 15. Oktober 18.00- 19.30, digitalt zoom.

I dette seminaret samarbeider vi med SGAC og NAROM for å belyse studentmiljø i Norge som jobber med romvirksomhet.

Hvem er de? Hvor er de? Hva gjør de? Og hvordan kan bedrifter og interesserte studenter bli involvert med dem?

[Mer info og påmelding her.](#)

LEDIGE STILLINGER OG REKRUTTERING

NIFRO og Norsk romsenter samarbeider om å vedlikeholde [en nettside](#) som samler ledige stillinger i norsk og europeisk romsektor.

Vi tar gjerne imot tips om ledige stillinger på nifro@nifro.no

